

Rajavartiolaitoksen esikunta
Oikeudellinen osasto

27.08.2025

Valtiovarainministeriö

VM053:00/2024

Rajavartiolaitoksen lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Rajavartiolaitokselta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä, jolla kumotaan voimassa oleva saman niminen laki. Ehdotetuilla muutoksilla pantaisiin täytäntöön EU:n uusi rahanpesun vastainen sääntely, eli EU:n rahanpesun torjuntaviranomaista koskeva asetus, rahanpesuasetus ja kuudes rahanpesudirektiivi. Osa ehdotetuista muutoksista liittyy myös kansainvälisen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjuntaryhmän Financial Action Task Forcen (FATF) suositusten noudattamisen vahvistamiseen ja kansallisiin muutostarpeisiin.

Ehdotetussa rahanpesulaissa säädettäisiin kansallisesta riskiarviosta, tilastoinnista, edunsaajarekisteristä, valvojien toimivaltuuksista ja yhteistyöstä sekä hallinnollisista seuraamuksista.

Rahanpesun selvittelykeskuksesta annettuun lakiin ehdotetaan muutoksia liittyen kuudennen rahanpesudirektiivin säännöksiin muun muassa selvittelykeskuksen toimivaltuuksista ja tietojenvaihdosta.

Pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annettuun lakiin tehtäisiin muutoksia liittyen kuudennen rahanpesudirektiivin pankkitilirekistereitä koskevan sääntelyn muutoksiin, jotka koskevat muun muassa uusia vaatimuksia rekisterien tietosisällöstä.

Kaupparekisterilakiin ehdotetaan muutoksia, joilla laki yhteensovitettaisiin rahanpesulain edunsaajarekisteristä ehdotettujen säännösten kanssa ja osan kaupparekisterilain nykysääntelystä kumottaisiin päällekkäisenä rahanpesulakiin ehdotettujen säännösten kanssa.

Ehdotuksessa esitetään lisäksi muutettavaksi muun muassa vakuutusyhtiölakia, luottolaitostoiminnasta annettua lakia, Finanssivalvonnasta annettua lakia, maksulaitoslakia, sijoituspalvelulakia ja varojen jäädyttämisestä terrorismin torjumiseksi annettua lakia. Edellä mainittuihin lakeihin liittyvät muutokset ovat pääasiassa lakiteknisii muutoksia.

Rajavartiolaitys on tutustunut hallituksen esityksen luonnokseen ja kannattaa siinä esitettyjä lakimuutoksia. Rajavartiolaityksen näkemyksen mukaan esitetyillä muutoksilla on saavutettavissa hallituksen esitykselle asetetut tavoitteet. Rajavartiolaitys esittää kuitenkin tarkennettavaksi seuraavaa kokonaisuutta:

Liitteessä rinnakkaistekstit: Laki pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain muuttamisesta. Ehdotuksessa 17 j § tietojenvaihto yhteenliittymisjärjestelmässä, 3 momentissa todetaan:

"Poliisilla, Tullilla ja Rajavartiolaityksella on välitön ja suodattamaton pääsy muissa jäsenmaissa oleviin kuudennen rahanpesudirektiivin 16 artiklan 3 kohdan mukaisiin tietoihin, jotka ovat saatavilla pankkitilirekisterien yhteenliittymisjärjestelmän kautta, aina, kun se on tarpeen niiden sellaisten tehtävien suorittamiseksi, joiden tarkoituksena on estää ennalta, paljastaa ja tutkia vakavia rikoksia tai suorittaa niihin liittyviä syytetoimia tai tukea vakaviin rikoksiin liittyvää rikostutkintaa, mukaan lukien tutkintaan liittyvien varojen tunnistaminen, jäljittäminen ja jäädyttäminen. Pääsy tietoihin ja mahdollisuus tehdä niitä koskevia hakuja on ainoastaan sellaisella poliisin, Tullin tai Rajavartiostion henkilöstön jäsenellä, joka on nimetty ja valtuutettu suorittamaan näitä tehtäviä. Tietoja, jotka on saatu pankkitilirekisterien yhteenliittymisjärjestelmän kautta, saa käsitellä ainoastaan siihen tarkoitukseen, johon ne kerättiin, sanotun kuitenkin rajoittamatta direktiivin (EU) 2016/680 4 artiklan 2 kohdan soveltamista."

Rajavartiolaitys esittää, että termi "Rajavartiostion henkilöstön jäsen" korvataan termillä Rajavartiolaityksen henkilöstön jäsen. Rajavartiostolla viitataan neljään erilliseen Rajavartiolaityksen hallintoyksikköön, termi on siten poissulkeva, eikä tarkoituksenmukainen. Sama termi toistuu myös hallituksen esityksessä sivulla 225 luku 8 säädöskohtaiset perustelut. Vaihtoehtoisesti voitaisiin käyttää ilmaisu: "poliisin, Tullin tai Rajavartiolaityksen virkamiehellä, joka on nimetty..."

Rajavartiolaityksen apulaispäällikkö
Kontra-amiraali

Tom Hanén

Rajaturvallisuusasiantuntija
Komentajakapteeni

Markus Paljakka

**Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Rajavartiolaitos 27.08.2025 klo 09:33.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.**

JAKELU	Valtiovarainministeriö
TIEDOKSI	Rajavartiolaitoksen esikunta/ Oikeudellinen osasto